

Pozdravni govor Jakova Sirotkovića, predsjednika JAZU

Poštovani uzvanici, cijenjeno predsjedništvo,

Srdačno vas pozdravljam i s velikim zadovoljstvom čestitam Jugoslavenskom leksikografskom zavodu »Miroslav Krleža« 40. obljetnicu u ime Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Našu Akademiju i Zavod spajaju duboke i neraskidive veze:

Gotovo da nije moguće naći člana Jugoslavenske akademije koji nije bio suradnik, kao autor ili urednik, u nekoj od brojnih edicija JLZ, posebno u Enciklopediji Jugoslavije, a blisku suradnju trajno njeguju gotovo sve znanstvene i umjetničke jedinice Akademije.

Takvi odnosi stvoreni su od samih početaka Zavoda prije svega zaslugom Miroslava Krleže, koji je dok je bio potpredsjednik Jugoslavenske akademije, osnivao Leksikografski zavod i bio glavni urednik Enciklopedije Jugoslavije.

Međutim, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, koja će sljedeće godine obilježiti svoj 125. rođendan, od svoga osnutka bila je i leksikografska ustanova, enciklopedistika je bila i ostala jedno od najvažnijih područja u njezinim istraživanjima, osobito u oblasti jezika. Da samo spomenem rad na »Rječniku hrvatskog ili srpskoga jezika«, koji je otpočeo još 1867. godine, građa je sabirana punih 13 godina, znanstveno je obrađivana po metodama suvremene leksikografije, da bi se 1880. pojavio i prvi tiskani svezak, s kontinuitetom istraživanja i objavljivanja do danas.

Ta i druga istraživanja, brojne edicije iz različitih znanstvenih područja, kao i djelatnost drugih akademija i znanstvenih društava na južnoslavenskom području, urodila su u Jugoslavenskoj akademiji, 1911. godine, inicijativom, da se zajedno sa Srpskom akademijom, Maticom slovenskom i Bugarskom akademijom pristupi izradi »Jugoslavenske enciklopedije«. Balkanski, pa zatim prvi svjetski rat, onemogućili su nastavak započetog posla. U takvim okolnostima naša je Akademija pokrenula 1915. godine rad na »Hrvatskom biografskom rječniku«, sistematski je prikupljena građa i tiskan prvi ogleđni svezak.

Može se, stoga, kazati da je na ovim našim prostorima davno prije osnivanja JLZ postojala znanstvena građa, kao što su postojali i intelektualni potencijali, na temelju kojih je bilo moguće prići radu na općim enciklopedijama. Prepreke su bile s onu stranu znanosti.

Utoliko više moramo cijeniti prodore koji su učinjeni i koji su doveli do Enciklopedije Jugoslavije, do JLZ i drugih velikih pothvata kojima se svi ponosimo.

U veoma kratkom razdoblju, od svega 40 godina, postignuti su izuzetni rezultati, kulturna baština Hrvatske i Jugoslavije obogaćena je dragocjenim vrijednostima, koje ostaju trajno ugrađene u njene temelje (*monumentum aere perennius*) koji su i putokazi za budućnost i put u svijet.

Izuzetnom kolektivu JLZ i brojnim njegovim suradnicima dužni smo i ovom prilikom iskazati duboku zahvalnost za velika djela koja su stvorili, uz iskrene želje da dočekaju i bolja vremena, kada će se njihovo stvaralaštvo moći još punije izraziti u novim doprinosima hrvatskoj, jugoslavenskoj i svjetskoj enciklopedistici i kulturi.

Hvala!